

Česko-lužický věstník

Ročník XVII
Číslo 1/ leden 2007

Marja Krawcec

džalo je so mi
zo w lěće 2007
my
ze šěrymi włosami
kiž swět přelescíchmy
swarjachmy
na wonych z lěta '77
kiž běchu tehdy runje
my

zdálo se mi
že jsme v roce 2007
my
s šedými vlasy
co jsme přelstili svět
nadávali
na ty z roku '77
co byli právě tehdy
my

Ze sbírky Serbska poezija (Budyšin 1998) přeložil Radek Čermák.

*Přejeme Vám všem, našim čtenářům,
šťastné prožití vánočních svátků a dobrý nový rok!*

Pravěké a slovanské hradiště nad Wotrowem na snímku Clemense Škody

KRABAT RELOADED

16. CHOTĚBUZSKÝ FILMOVÝ FESTIVAL VE ZNAMENÍ LUŽICKÝCH SRBŮ

V půli listopadu byla dolnolužická metropole Chotěbuz zaplavena plakáty a nálepkami se slovem Chošebuz. Ne že by nastala nějaká lužickosrbská revoluce, ne že by Dolnolužičtí Srbové nabyli zdravého sebevědomí. Šlo jen o heslo letošního festivalu východoevropského filmu. Jeho těžištěm bylo sice Bulharsko a Rumunsko, ale v jubilejním roce města (850 let od první historické zmínky) chtěli pořadatelé upozornit návštěvníky na to, že festival se koná v největším dvojjazyčném městě Německa a že slovanská menšina z něj dělá ideální místo pro podobný festival – má totiž už několik let konkurenta v západoněmeckém Wiesbadenu. Letos se taky udělovala poprvé nejúspěšnějšímu hranému filmu skleněná soška Lubina – taky daň místnímu koloritu. Tu dostal za svůj (už v Karlových Varech oceně-

ný) film *Sutra ujutru* (Zítř ráno, 2006) srbský režisér **Oleg Novković**.

Od amatérských pokusů do moderního hraného filmu

Režisér budyšínského Sorabia Filmu **Toni Bruk** představuje dějiny lužickosrbského kina a filmy přehlídky *Krabat reloaded* v katalogu festivalu (cenově dostupném – 5 eur za 234 stránek – jako i vstupné na filmy, které při koupi pěti a více vstupenek přišlo zhruba na polovinu vstupného pražských multikin). Součástí zahájení bylo promítání prvního filmu, ve kterém se Lužičtí Srbové tematizují: němý film dánského režiséra **Urbana Gada**

Der Fremde Vogel – eine Liebenstragödie im Spreewald (Cizí pták – milostná tragédie v Blatech, Německo 1911). Je to „kostýmový film“, ve kterém kroje a tradice Dolnolužických Srbů zpestrují jinak jednoduchý příběh náhle vzplanulé lásky anglické turistky a blatského převozníka. Na závěrečné ceremonii byl promítán další blatský film, *Herzentöter* (Zabíječ srdcí, SRN 2006) chotěbuzského rodáka **Bernda Heibera**. V něm se dva cestující, Kobja a Julia, ocitají uprostřed noci v Blatech na osamoceném statku, jehož vyšinutý majitel je považuje za postavy lužickosrbských legend. Máme co do činění s Wodnymi muži a Błudniky v moderním balení. A Blata mají pro mladou dvojici kouzlo, jemuž se nedá ubránit, i kdybys chtěl.

Starodávné legendy či pověry hrají ústřední roli i ve filmu **Jürgena Brauera** *Sehnsucht* (Touha, NDR 1989/1990) natočeného podle románu **Jurije Kocha** *Wišnina* (Třešeň). Hydrogeolog Sieghart uvízne v dešti někde v Lužici a přenocuje na usedlosti, na

Reditel festivalu Roland Rust a Toni Bruk.

Foto <http://www.filmfestivalcottbus.de>

kteřé žije mladá Ena se svými rodiči. Ena má ženicha Mathiase, který jako dlouhovlasý jezdec přímo symbolizuje svobodu. Ten pak zahyne při bujně jízdě, kterou Ena se Sieghartem přežijí. Sieghart se za nějaký čas vrátí: začne připravovat zatopení okolí pod přehradou. „Kdopak tolik vody potřebuje?“ ptá se Ena. Zamíljuje se do Siegharta a přestěhuje se s ním do Paříže. Doma nechá sochu bohyně úrody Žiwy. S sebou ji do Paříže nechce, „patří sem, tam ji nepotřebujeme“. Mathias se jí stále zjevuje, a během zmatené toulky Paříží uvidí svou Žiwu ve výloze zavřeného obchodu s klenoty. Sieghart přiznává, že sochu mu dal Enin otec, ale když se spolu vracejí do obchodu, socha je už prodána. Eně nezbuďte než se vrátit do Lužice a k rybníku, ve kterém Mathias utonul. Mně se zdá velmi pochybným nabízející se závěr, že člověk může žít jen tam, kde jsou jeho kořeny. V případě Lužických Srbů ale víme, jak těžko se identita a jazyk uchovávají v dálce od domova.

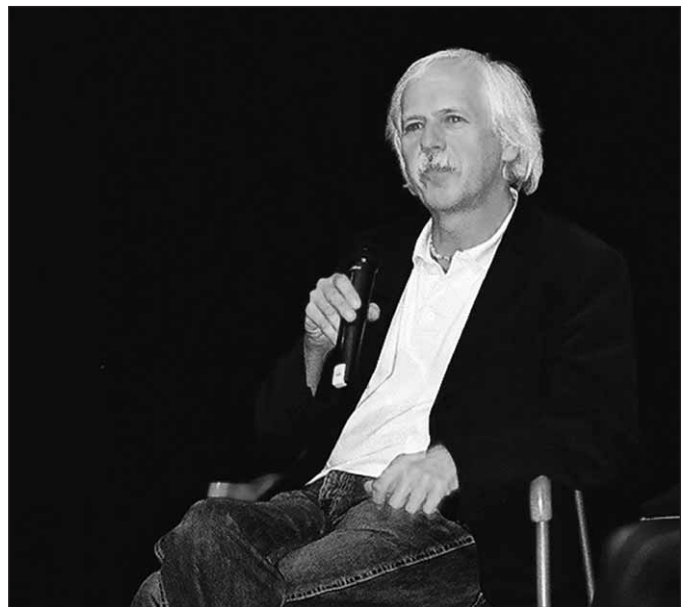
Kletba uhlí byla...

Tím smutnější je, že Srbové ztrácejí domov kvůli těžbě uhlí a dnes i neutěšené situaci na trhu práce. Filmů zaměřených na líčení dopadu těžby uhlí na lidi a přírodu nabídla přehlídka hned několik. Poprvé byla v celku uvedena tzv. *Blatská trilogie* režiséra **Petra Rochy** (1942) – vnuka učitele a redaktora **Fryca Rochy**. První asi desetiminutový dokument *Hochwaldsmärchen* (Pohádka z Vysokého lesa, 1988), který nebyl v programu uveden, používá úryvky z **Březanova Krabata** k zdůrazňování ekologické zranitelnosti Blat. Druhý díl *W Blotach* (1989, natočen 1987) líčí život konkrétní rodiny v Blatech. Otec Rainer Schmidt se vrátil do Blat po zaměstnání v průmyslu a chce se věnovat venkovskému životu a převoznictví a nechat po sobě čistou přírodu, i když tuší, že to asi nejde. Na jazyk předků už rezignoval: „Rodiče nechali ten jazyk pro sebe, děti a vnoučata jej jen slyšely.“ Ovládá dolnolužickou srbštinu, ale používá ji jen příležitostně. A babička, která ten jazyk „pro sebe nechala“, se spokojeně usmívá při německém štetbetání dětí při obědě – oloupané brambory a tvaroh s lněným olejem, jak se patří. Film ovšem zahájí asi babiččina věta mimo kameru: „Škoda, až to serske ku kóncoju zo.“

Po drtivé kritice prvního dílu ze strany ministerstva životního prostředí NDR se Rocha spojil se skupinou lužickosrbských filmařů. V druhém a třetím díle měl za dramaturga **Gerata Hendricha**, a v třetím *Žalosći nam Lužyca* (Žaluje nám Lužice, 1989/1990) vyzpovídá mezi jinými i Jurije Kocha, autora scénáře chvalozpěvu uhelného průmyslu *Wnučki Lužičanow* (rež. **Armin Georgi**, 1967/1968) promítaného taky na festivalu. Tady ovšem vystupuje už jako spisovatel a ekologický aktivista s vyhraněnými názory, kterým není těžko dát za pravdu: „*Uhelné doly zničí nenahraditelný etnokulturní celek, který byl vytvořen během mnoha staletí soužití Lužických Srbů a Němců. Stojí naše energetická soběstačnost opravdu za tuto etnocidu?*“ Výpovědi byly natočeny ještě za socialismu, ale třeba technický pracovník uhelných dolů neváhá zpochybňovat celou energetickou koncepci NDR a zároveň i existenci její armády! Film nabízí mimo jiné působivé letectvé záběry uhlím ničené krajiny. Zahájí jej pohledy na liduprázdné městečko se zoufalými nápisy na zdech polorozpadlých domů: „*Zachraňte nás!*“ „*Občané! Jsme ještě k záchraně!*“ Záběry z demonstrací na (úspěšnou) záchranu Klětného nechťeně navádějí na otázku: Nebylo by lepší obětovat zgermanizované Klětno pod zárukou, že střední Lužice s ještě poněkud živým jazykem a tradicemi bude zachována? Jisté ale je, že v klětenském boji ještě před převratem lidé získali falešnou jistotu, že hrozbu devastace je možné občanskou aktivitou odvrátit.

Jediné plánované promítání Rochovy trilogie bylo vyprodáno, a proto pořadatelé pohotově nabídli divákům reprízu.

Krátký poetický film **Konrada Herrmanna** (1948) *Struga – wobrazy našeje krajiny* (1972) líčí zkázu starých pořádků sugestivními (černobílými) obrazy doprovázenými stejně sugestivní hudbou **Jana Rawpa**. Ženy zahalené do bílých smutečních pla-

Konrad Herrmann. Foto autor.

chet pohřbívat starou lužickosrbskou basu na hřbitově vedle starodávného roubeného kostela. Až zrcadlově nehybná (a na dnešní poměry velmi hojná) voda Strugy odráží poslední masopustní průvod, kterého kácející se stromy rozhánějí. Mládež má už jiné koničky a jinou hudbu: stará venkovanka se v písni ptá, proč chodíš k jiným holkám, a to krojovaným, když máš doma měšťansky oblečenou, kdežto mladí zpívají za doprovodu rockové kytary o novém konfliktu: proč chodíš za prací do města, když máš doma zahradu. Spojuje je ovšem zatím ještě společný jazyk. Film doprovázejí citáty ze stejnojmenné epické básně **Kita Lorence**. „*Uhelny důl se časem zavře a zrekultivuje, ale kdopak vyhojí důl na mém srdci?*“, ptá se básník v závěru filmu. Promítání vyvolalo spontánní potlesk, který jsem jinak zažil jen u dokumentu **Mirowslawa Dembińského** *Lekcja białoruskiego* (2006).

Struga nebyla v NDR vysloveně zakázána, ale nebyla ani uvedena do kin – měla ovšem oficiální premiéru v Chotěbuzi v roce 1972. Je to diplomová práce budyšínského rodáka Herrmanna na

Filmové a televizní akademii a byla vyrobena na objednávku Domowiny. Po deseti letech se Herrmann vrátil k lužické tematice v celovečerním filmu *Rublak – die Legende vom Vermessenen Land* (Rublak – legenda vyměřené země, 1983) podle povídky Jurije Kocha *Landvermesser* (Zeměměřiči). Na scénáři se vedle režiséra podílel **Lutz Körner**. Na odlehlý lesní statek přijede parta zeměměřičů. Přenocují, seznamují se s obyvateli domu: babičkou, synem a vnukem. Mezi vnukem a mladou zeměměřičkou vzplane láska. Ale jako v *Touze*, i tady jsou technici v roli andělů zkázy: zrovna přes pozemky rodiny má vést trasa nové železnice. Herrmann se ani tady nevzdal silného obrazového jazyka plného symbolů, známého už ze *Strugy*. Tady úlohu bohyně Živy z *Touhy* hraje Rublak, jakýsi ztělesněný duch, ochránce lužickosrbských tradic. Obyvatelé statku se přece jen nedají přesvědčit o výhodách městského života a lpějí na duchu místa. „*Kdepak toho ducha tady máte?*“ „*V mechu na kamení, na stezkách mezi stavbami...*“ „*Vemte ho tedy s sebou do města*“, zní jednoduché řešení problému. A Rublak dá budoucím vyhnančům na cestu třístrunné starolužické housle.

Na besedě po promítání si režisér stěžoval, že hodně témat už stalo torzem. Vyšší instance totiž nařídily vystříhnout z filmu například snímky zbouraných domů (ve *Struze* je máme) a vyvrácených hrobů. Místo původního smutného konce mu vnutily happy end se smířením. Ale i tak film vyznívá jednoznačně proti zničení krajiny a lidu. Už zapomenuté detaily z natáčení doplnil přítomný herec **Michael Becker**.

...a nepominula

Na otázku, jak byste dnes natočil film o Lužici a uhlí, Herrmann odpověděl: „*Mnohem vyváženěji. Nechal bych promluvit obě strany, přece taky potřebujeme energii.*“ Nuž, hlavním sponzorem festivalu byl právě energetický koncern Vattenfall. Ten měl na festivalu dvojí roli. První a nejviditelnější pro návštěvníky byla právě role sponzora. Organizátoři festivalu měli dost vkusu a rozumu, aby nezařazovali reklamní film Vattenfallu před filmy s lužickosrbskou tematikou – vůbec ho promítali střídmě. Reklama měla asi působit moderně a dynamicky: energie – jakýsi kulový blesk – vzniká v uhlažených a uspořádaných uhelných dolech, žene se běloskvoucími elektrárnami, lesy a vesnicemi až k službám „milovníků filmu“. Celá Lužice od dolů po lesy, lány a výsky je liduprázdna: jakpak tedy může výroba energie pro promítání třeba ekofilmů škodit člověku?

Druhá role Vattenfallu je smutnější. Svou činností se totiž zaručeně postará o to, aby o drastické příběhy devastace Lužice nebyla nouze. Dnešní hnědouhelná pohroma Lužice má obdobu asi jen ve zkáze Třicetileté války, a nic na tom nemění skutečnost, že i nezaměstnaností soužení Srbové si nacházejí uplatnění při rozšíření těžby. Jak na nedávné diskuzi o energetické politice v Lužici upozornil aktivista Zelené ligy a člen rady pro uhlí Braniborska **Renej Šuster** (a taky iniciátor promítání Rochových filmů na festivalu), i přes opačné tvrzení úřadů a společnosti Vattenfall všechno naznačuje, že bourání Lužice se nezastaví u vesnic v okolí Slepého: příští na řadě by mělo být bývalé a dodnes zaminované cvičiště armády Luborazský bor (Luboraska góla) severně od Chotěbuze. Vděčný námět pro dokumentaristy by už dnes byl izolovaný a trpký život přesídlených Rogowanů v novém bydlišti – kdyby si je vůbec pustili k tělu.

Lužická srbština jako ozdoba

A jak to je s jazykem a lužickými reáliemi v hraných filmech? Promítané filmy byly natočeny pro široké – německé – publikum. Návštěvník Lužice pozná v *Touze* třeba vesnici Wotrow, kam Ena jezdí na kole nakupovat. Na rodinné slavnosti zpívá slepjiánská kantorka **Leńka Nowakowa** v dokonalé harmonii s katolickými ženami – autoři si asi nelámali hlavu s etnografickou věrností. Kromě zpěvů ve filmu zní srbština jen okrajově: lužickosrbskému družbovi se podaří s nesmírnou námahou vykřiknout přání „*Wjele zboža*“. Ve *Struze* se Lorencovy básně citují v němčině, ale zpěvy znějí v srbštině, *Rublak* je celý v němčině. V dokumentech je to stejné: v Rochově *Blatské trilogii* slyšíme sem tam dolnosrbskou větu uprostřed němčiny. (Rocha natočil taky dokument o farářovi

Herbertu Nowakovi; materiál byl natočen v dolnolužické srbštině a aby režisér rozuměl, oč jde, taky v němčině, výsledný film je ale celý v němčině.) Srbština slouží jen jako ozvláštňení, ozdoba – stejně jako většinou i ve veřejném životě, když stačí lužickosrbské úvodní slůvko před německým projevem, dvojjazyčné tituly jednojazyčných brožurek, dvojjazyčné názvy ulic v prakticky jednojazyčných městech, pár hodin povrchně zábavného rozhlasu denně v nelidských vysílacích časech a měsíční půlhodinka v televizi. Tuto marginalizaci lužické srbštiny filmy zachycují naprosto výstižně, a na ten první celovečerní hraný film o Lužických Srbech v lužické srbštině budeme asi čekat ještě drahnou chvíli.

Lužice se jeví v hraných filmech jako zázrakem ucelená idyla daleko od tepen moderního života, a její obyvatelé jsou svérázní a poněkud uzavření. Diváka ani nemůže napadnout, že by Srbové mohli žít i ve městech. V dokumentech vidíme letmě i města, hlavní důraz v nich je ale pochopitelně na venkov a přírodu. Při pohledu na dokumenty z 80. let divák nemůže přehlédnout obrovské změny v hmotném životě Lužice: to, co se mezitím nestihlo rozpadnout, je renovováno, elektrárny už nezaspávají okolí černými sazemi, centra měst a infrastruktura se už skoro neliší od západního Německa.

Praktické potíže

Všechny filmy chotěbuzského festivalu byly buď opatřeny anglickými titulky nebo simultánním tlumočením. V případě *Blatské trilogie* tlumočení ale selhalo. Tlumočnick neměl k dispozici dialogové listiny filmů, a když například Jurij Koch rychle cituje přímo z dokumentů a knih, tlumočnick prostě nemá šanci. Byla vidět i tendence – spíš podvědomá – jaksí odosobnit výpověď. Tak jsme mohli třeba slyšet, že „*když fouká vítr z opačného směru, je to tady špatné*“ místo původní „*když fouká ze směru Carné Pumpy, smrdí to tady*“. „*Rolník Hanzo Njepila z Rowného*“ byl prostě „*jeden rolník*“.

Včetně vesměs zmatených starších amatérských filmů či spíš střípků (mj. těch meziválečných od **Vladimíra Zmeškala** s **Herbertem Cernou**), **Zemanova Čarodějova učně** či Toniho Bruka novějších pohádkových filmů a dokumentů pro televizní magazín *Lužyca* bylo na festivalu promítáno celkem 22 filmů s lužickosrbskou tematikou. Je známo, že příležitostí pro promítání filmů o Lužických Srbech je dnes poskrovnu – poslední festival lužickosrbského filmu se konal před více než deseti lety. Proto by bylo milým překvapením, kdyby se někdo ujal digitalizace nejlepších z nich pro prodej. Že by se v Německu našly peníze na výrobu těch pár DVDček? Vždyť na rozdíl od běžných „lužickosrbských“ akcí festivalové sály byly plné diváků, kteří po nich dychtí.

Eero Balk

<http://www.filmfestivalcottbus.de>

z DOMOVA 10. Varnsdorf

O letošním Svátku lužickosrbské poezie bylo dusno a v sobotu 24. června odpoledne počet diváků sotva převýšil počet účastníků. Četlo však snad nejvíce autorů, co kdo pamatuje. Za hudební „obruby“ ředitele Lužickosrbského muzea a dudáka skupiny Sprjewjan Tomasze Nawky se jich vystříдалo 17, letos ke cti Jakuba Barta-Čišinského. Po úvodu místostarostky Zdeňky Vajsové v lužické srbštině a češtině zval Milan Hrabal umělce na pódium koncertního sálu místní ZUŠ. Letos chyběli Slováci, ale přijel opolský básník Janusz Wójcik. Začínalo se vícejazyčnou četbou Čišinského básně Próstwa z reedice bibliofilie Dvě basni (Budyšin 2006). Zajímavostí bylo čtení dvou básníků Nawků: Tomasze a Benjamina. Benjamínkem akce ale byla pražská doktorandka bohemistiky Dana Klára Nývltová. Jako překladatelka básně Milana Hrabala do angličtiny byla představena Margaret Havelleck(ová), která se narodila v západním Německu, žije

v USA, a její otec s českým jménem se narodil ve střední Lužici. Vzhledem ke komorní atmosféře si Milan Hrabal mohl dovolit větší žoviálnost, o autorech prozradil některé zajímavosti. Část publika propadla smíchu, když zveřejnil přezdívku šéfredaktora Serbských nowin, básníka a sociálnědemokratického politika Benedikta Dyrlicha „Benediktátor“. Podělil se také o zážitek, jak se Dyrlich při používání němčiny změnil v chladného pragmatika. (Jazyků se totiž neužívá rovnoměrně, každý mívá dominantní sféru, např. lužická srbština v citové oblasti.) Byly představeny nové publikace: dvojjazyčná sbírka Bena Budara *Nalěčo módriny/ Jaro modré*, sborníček Michala Nawky *Nevěřím, že v Lužici nejsou vlci*, lužickosrbské číslo literárního almanachu Play, sbírka Benedikta Dyrlicha *Stysk wyska* a sbírka pohádek o Pumpotovi. O aktualizaci JBC se pokusil jen Křescán Krawc, jeho naléhavé poselství s názvem *Što trěbne bylo by za nas* ale zaniklo v rychlém sledu textů. Svátek se dále konal v Budyšině, Chotěbuzi, Wotrowě a Opolí, nehledě na čtení na lužickosrbských školách. Herci budyšínského divadla připravili zvláštní inscenaci. **račk (redakčně zkráceno)**

16. srpna 2006 **zemřela Marie Srbová**, vdova po českém sedlákovi – dolnolužickém básníku Węcslawu Serbovi Chejniczańském. Pohřbu v Tachlovicích 22. 8. 2006 se za SPL zúčastnil J. Mudra. **Jiří Mudra**

Z HORNÍ LUŽICE

Po dlouhých přípravách byla oficiálně uvedena do provozu **hornolužickosrbská Wikipedie**. Tím se zařadila mezi dalších 250 jazykových verzí. Brzy by měla oficiálně přibýt i dolnosrbská. **(SR 22. 10.) odo**

Jednání o **sjednocení několika hornolužických okresů** do jednoho neustále pokračují. Okresní zastupitelstva wojereckého a kamjeneckého okresu by chtěla velkokres Wojerecy-Kamjenc. Saský předseda vlády Milbradt (CDU) se však jasně vyjádřil proti a naopak podporuje sloučení těchto dvou okresů do jednoho celku s budyšínským. **(SR 22. 10.) odo**

Čtyři **autochtonní menšiny Německa** budou do budoucna zastoupeny ve spolkových výborech. Jedná se o výbor pro rovnoprávnost a kulturní výbor Německa. Většího vlivu se národnostním menšinám dostalo také na úrovni Evropské unie. Ta totiž bude mít komisaře pro vícejazyčnost. Tím se má stát Rumun Leonard Orban. **(SR 12. a 19. 11.) odo**

Spolková vláda příští rok přispěje Nadaci lužickosrbského národa 7,6 milionů eur. To je o 50 000 více, než kolik předpokládala návrh hospodářského plánu. Přesto je podíl spolkové vlády na financování nadace nižší než v předchozích letech. **(SR 12. 11.) odo**

V LND vyšlo **nové vydání lužickosrbské bible** s opraveným

textem a s fotografiemi ze Svaté země. Ta je prvním úplným lužickosrbským vydáním Písma v katolické verzi. **(SR 19. a 26. 11.) odo**

Lipský lužickosrbský **studentský spolek „Sorabija“** 21. listopadu oslavil 290. výročí svého vzniku. **(SR 26. 11.) odo**

Evropská komise povolila **odbagrování Lakomských rybníků** rybníků severně od Chotěbuzi. Ochránci přírody se ale chtějí proti rozsudku právně bránit. Vattenfall chce vytvořit jako náhradu za Lakomské rybníky podobně hodnotnou oblast v blízké nivě Sprévy. **(SR 3. 12.) odo**

Profesor Leszek Kuberski (13. 7. 1956–28. 6. 2006)

Piotr Pałys

V noci z 27. na 28. června zemřel v Římě profesor dr. hab. Leszek Kuberski. Tento rodák z Namysłowa, jinak také vynikající historik, spojil svůj osud s opolskými vědeckými kruhy v roce 1980. Jako téma svojí doktorské práce si vybral postavu politika, publicisty a literáta Jana Skaly. Výsledkem jeho mnohaletého bádání byla práce: *Jan Skala. Zarys biografii politycznej*, která vyšla v roce 1993. Mimo té napsal řadu článků, v kterých se z různých pohledů zabýval tímto Lužickým Srbem. Nicméně neomezoval se pouze na něj, ale psal i o Michału Hórnikovi a Arnoštu Mukovi. Podrobně také představil vztahy polského tisku na Středním Slezsku k lužické otázce v meziválečném období. Rozebral i současné postavení lužickosrbské menšiny v Německu. V květnu roku 2006 na konferenci věnované 80. výročí květnového puče v Kazimeirzy nad Vislou představil ohlasy těchto událostí v lužickém tisku. V roce 2005 vyšla jeho další knížka zabývající se lužickosrbskou problematikou, kterou tentokrát napsal společně s Piotrem Paýsem, pod názvem: *Od inkorporacji do autonomii kulturalnej. Kontakty polsko-serbołużyckie w latach 1945–1950*.

V letech 1999–2005 byl dvě funkční období prorektorem Opolské univerzity. V předminulém roce (2005) se stal ředitelem Ústavu dějin v Opolí. Byl také iniciátorem založení a vedoucím Stowarzyszenia Polsko-Serbołużyckiego Pro Lusatia (Polsko-lužického spolku Pro Lusatia) a také vedoucím redaktorem ročníku „Pro Lusatia. Opolskie Studia Łużyczoznawcze“ (Pro Lusatia. Opolská sorabistická studia). Jeho smrt hluboce zasáhla jeho rodinu, vědecké okolí v Lužici a Opolí a též jeho současné i bývalé studenty. Čest jeho památce! **Přeložil Ondřej Doležal**

**Zveme Vás na členský večer 25. 1. 2007 do Klubu slovenské kultury
v Praze na Žižkově, Lipanská 873/4. Zastávka tramvaje č. 26 a 5 Lipanská.
Zde proběhne od 18,00 Ptači kwas. Akce bude mít podobu neformálního setkání
s krátkým představením této lužickosrbské tradice.**

Děkujeme Magistrátu hlavního města Prahy za poskytnutí grantu ve výši 80 000,- Kč na nový nábytek pro Hórnikovu knihovnu.

Česko-lužický věstník. Časopis o Lužici, sorabistice, literatuře a menšinové politice. Česko-serbski wěstnik. Časopis wo Serbach, serbowědže, pismowstwje a mjejšinowej politice. Vychází ročně v osmi číslech a dvou dvojjazyčných v nákladu 300 výtisků. • Cena jednotlivého čísla 20,- Kč. • Vydává Společnost přátel Lužice/ Towarışnosć přećelow Serbow/ Towariřnosć pijašelow Serbow, **stýčná adresa:** náměstí Jana Palacha 2, Praha 1-Josefov, CZ-116 38, www.luzice.cz. • **Bankovní spojení:** ČSOB (Poštovní spořitelna) 181 757 044/ 0300. • **Vedoucí redaktor:** Ondřej Doležal, Brožíkova 359, Kladno-Kročehlavy, CZ-272 01, tel. +420 720 330 290, el. adresa: ondrakladno@atlas.cz. • **Redaktoři:** Radek Čermák, Zuzana Bláhová-Sklenářová PhD., Mgr. Kinga Kijová, Mgr. Vladislav Knoll, Mgr. Josef Šaur, Giuseppe Maiello, PhD. • **E-mail redakce:** cesko-luzickyvestnik@centrum.cz. • **Síťový redaktor:** ing. Miloš Malec, milos.malec@seznam.cz. • **Předplatné na rok 2007:** ČR 200 Kč, členské příspěvky 300,- Kč, zahraniční 20 €, při platbě v hotovosti 15 € sociálně slabí mohou požádat o snížení. • **Objednávky:** Klára Poláčková, Pionýrů 310/5, 289 23 Milovice, tel. a SMS +420 607 588 684, el. adresa: polackova.klara@seznam.cz. Abonenci ze ZRN teř prez referenta Domowiny za kulturne naleřnosće a wukraj, Budyšin. • Předplatné je vázáno na kalendářní rok a je splatné nejpozději do konce března. Pro ukončení předplatného je nutné se odhlásit. Stížnosti na nezaslání vyřizuje Klára Poláčková. • Redakce se neztotořňuje vřdy s názory autorů. Za věcnou a slohovou stránku příspěvku odpovídají příslušní autoři. • Používat zdroje ČLV je možné s podmínkou uvedení zdroje a internetové adresy www.luzice.cz, pokud je dílo již zatřženo autorskými právy, platí zásady prvotního zdroje. • Bytí časopisu je zalořeno na práci dobrovolníků. • MK ČR E 6880 • ISSN 1212-0790